

Združenie základných škôl Slovenska

Vážený pán
Mgr. Branislav Gröhling
minister školstva, vedy,
výskumu a športu SR
MŠVVaŠ SR
Stromová 1
813 30 Bratislava

V Bratislave 03. 08. 2020

Vážený pán minister,

v marci ste prebrali rezort školstva v nezávideniahodnej situácii, v čase pandémie, ktorá sa dotkla hádam každého z nás a školstva asi v najväčšej miere. Denne, tak ako vy, aj my sme sa potýkali s množstvom nevyriešených otázok, ktoré sme my, riaditelia škôl, museli v praxi bezodkladne riešiť. Pre vedenie škôl to bolo a je nesmierne náročné obdobie aj vzhľadom k tomu, že máme zodpovednosť nielen za vzdelávanie žiakov škôl, ale teraz najmä o zabezpečenie zdravia a bezpečnosti našich žiakov a zamestnancov škôl. Prácu nám sťažuje množstvo často sa meniacich legislatívnych úprav a usmernení, ktoré sme museli správne pretaviť do praxe, a ktoré s nami – ľuďmi z praxe, boli málokedy komunikované.

V médiách sa prezentuje, aké prospešné je otvorenie trhu z učebnicami. Ľudia, ktorí to tvrdia, buď celkom neovládajú problematiku, alebo sa celým procesom obstarávania učebníc nezaoberajú, prípadne to vyplýva z neznalosti platných právnych predpisov alebo jej ich ignorovaním pri celom procese.

Zhrňme si, čo sa udialo v reálnych krokoch:

- **V presne stanovenom časovom horizonte si každá škola v edičnom portály zadefinovala počet potrebných titulov učebníc k aktuálnemu školskému roku.**
- **4. 6. 2020 vyšla správa o otvorení trhu s učebnicami.**

Zo správy sme sa dozvedeli, že verejné obstarávanie platí len pre ročníky 1. až 4. a pre učebnice cudzích jazykov z prevažne tých istých titulov, ktoré ponúkal edičný portál už v predošlom objednávkovom konaní.

Správa prišla v období, keď základné školy mali plné ruky práce s otvorením škôl pre ročníky 1. – 5. od 1. 6. 2020. Všetci v školách sa naplno venovali organizácii chodu škôl za sprísnených hygienických opatrení a formálne verejné obstarávanie na už

Združenie základných škôl Slovenska

objednané tituly, ktoré si škola zadefinovala v edičnom portáli, považujeme za stratu času.

- **Bol zverejnený normatív na učebnice a na žiaka podľa vyučovacieho jazyka a typu škôl.** *Upozorňujeme na to, že žiak základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským má najnižší normatív ako i na to, že sa trvale opomína problém spádových škôl, ktorý zvyšuje školám financie na zakúpenie učebníc žiakom zo spádových škôl (málotriedok).*
- **Zverejnené boli dva zoznamy učebníc:**
 1. zoznam učebníc, na ktoré ministerstvo poskytne príspevok na rok 2020
 2. zoznam učebníc, ktoré školám dodá bezodplatne v roku 2020

Zistili sme, že vyberať si vlastne môžeme len z tých učebníc, ktoré sme si objednávali cez edičný portál. V zozname boli nové len učebnice matematiky z vydavateľstva Indícia. (Natíska sa otázka – Nebol trh otvorený práve kvôli tomuto vydavateľstvu?).

Vydavateľstvá vyvinuli na školy tlak, aby objednávali učebnice do konca júna – 30. 6. 2020, lebo potom údajne nemusia učebnice byť k dispozícii, resp. nestihnú ich na školy dodať. A tak školy, keďže chceli mať v septembri zabezpečené učebnice, museli sa naplno venovať aj verejnému obstarávaniu učebníc. A to všetko v čase, keď mali plné ruky práce so zabezpečením dezinfekčných a ochranných pomôcok, s dodržiavaním hygienických nariadení a opatrení na COVID19 a zároveň zabezpečeniu aj dištančného vzdelávania, keďže v školách boli žiaci na báze dobrovoľnosti a museli sme tak zabezpečiť vzdelávanie žiakov prítomných v škole, ako aj dištančne, resp. online pre tých, ktorí nenastúpili do školy.

- **Zverejnený bol odporúčaný postup pri obstarávaní učebníc.**

Kto si daný postup prečíta, tak zistí, že hoci vychádza z platnej legislatívy pre verejné obstarávanie, že si neobstará konkrétnu učebnicu, konkrétneho autora, ale obstará najlacnejšiu učebnicu bez ohľadu na autora a vydavateľstvo. Pri akceptácii týchto pravidiel sa celkom vytráca myšlienka o tom, že si môže škola slobodne vybrať učebnicu.

Tu sa natíska otázka, či nebol trh z učebnicami otvorený narýchlo len preto, že ministerstvo by do septembra nestihlo verejné obstarávanie s učebnicami? A tak „Čierneho Petra“ dali do rúk škôl.
- **17. 7. bol doplnený zoznam učebníc (je to posledná aktualizácia?).**

Väčšina škôl sa snažila obstaráť učebnice v zmysle termínov vydavateľstiev, aby mali zabezpečené učebnice pre budúci školský rok.

Združenie základných škôl Slovenska

V júli a v auguste prebieha na školách prázdninový režim. Zamestnanci škôl si čerpajú dovolenky. Už dlhé roky je v praxi ministerstva školstva robiť zmeny počas letných prázdnin. Vtedy je totiž najľahšie, nemá kto sa pozeráť kriticky na veci.

- *Na záver sa ešte natíska otázka, či s pridelenými finančnými prostriedkami, je v poriadku to, že pri nákupe učebníc pre výučbu cudzích jazykov pre žiakov 5. ročníka, je ten istý normatív (32€), ako majú školy na nákup učebníc pre žiakov pre 2.- 4. ročníka ZŠ? Vyučovanie CJ sa predsa začína v 3. ročníku ZŠ.*

Vážený pán minister, ak ste plánovali otvoriť trh s učebnicami, tak to malo byť premyslené a pripravené tak, aby ste školám prácu zjednodušili a nie im prácu komplikovali. Nešťastná je aj neustála aktualizácia zoznamu učebníc. Ak sa chcelo pristúpiť k možnosti otvorenia trhu s učebnicami, mal byť zoznam učebníc jasný na začiatku a nie sa neustále meniť a dopĺňať. Aj načasovanie údajného „otvorenia trhu z učebnicami“ bolo pre školy veľmi nevhodné. V tomto časovom horizonte to považujeme za zbytočný krok, bolo to v čase otvárania škôl pri sprísnených hygienických opatreniach na COVID19. Školy robili objednávku učebníc na budúci školský rok dvakrát. Prvý raz cez edičný portál a druhý raz pri údajnom „otvorení trhu z učebnicami“ a niektorí znovu aj pri aktualizáciách zoznamu učebníc. Očakávali sme so strany ministerstva pomoc aspoň v tom, že by oslobodilo školy od pravidiel verejného obstarávania pri nákupe učebníc do škôl.

Je potrebné si konečne uvedomiť, že nie je možné klásť na školy takéto nároky pri nízkom administratívnom personálnom zabezpečení škôl. Normatív, ktorý školy dostávajú, neumožňuje rozšíriť tím zamestnancov o ďalšie pozície administratívnych zamestnancov, aby školy zvládli všetky úkony, ktoré vyplývajú z rôznych zákonov a iných prepisov týkajúcich sa školy, ako verejnej inštitúcie. Veľa sa hovorí o znížení byrokracie, ale zatiaľ sa len byrokracia pridáva. To, že sa mení na elektronickú podobu, mnohokrát odoberá ešte viac času, prostriedkov a energie.

S pozdravom,

**Združenie základných
škôl Slovenska**

IČO: 31 750 222

Mgr. Alena Petáková
prezidentka ZZŠS